

รายงานการประชุม
คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
ครั้งที่ ๖/๒๕๕๐
วันจันทร์ที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ เวลา ๑๓.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมอรรถไกรวัลที่ मुख ๑ (ชั้น ๑)
อาคารสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล

ผู้มาประชุม

๑. รองศาสตราจารย์ ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
๒. นายจุลยุทธ หิรัณยะวสิต
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๓. พลตรี วิสุทธิ์ นาเงิน
ผู้ช่วยเจ้ากรมเสมียนตรา กรมเสมียนตรา
แทนปลัดกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
๔. นายสุทธิพร จีระพันธุ์
รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๕. นางสาวศรีสมบัติ วานิจจะกุล
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง
แทนปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ
๖. นายเฉลิมชัย รัตนจันท
ที่ปรึกษากฎหมาย
แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๗. นายวรารักษ์ ชื่นสามารณ
รองปลัดกระทรวงพาณิชย์
แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ

๘. คุณพรทิพย์ จาละ กรรมการ
เลขธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
๙. นางสาวทัศนีย์ ธรรมสิทธิ์ กรรมการ
รองเลขธิการ ก.พ.
แทนเลขธิการ ก.พ.
๑๐. นางจิราพร บุนนาค กรรมการ
รองเลขธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ
แทนเลขธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ
๑๑. นางอุมาสีว์ สอาดเอียด กรรมการ
รองเลขธิการสภาผู้แทนราษฎร
แทนเลขธิการสภาผู้แทนราษฎร
๑๒. นายประจง ประมวญ กรรมการ
นักการข่าว ๕ ชช.
แทนผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๑๓. นางอรวรรณ ชยางกูร กรรมการ
ที่ปรึกษาสำนักงบประมาณ
แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
๑๔. นายกิตติศักดิ์ ประกิต กรรมการ
๑๕. นายครรชิต มาลัยวงศ์ กรรมการ
๑๖. นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์ กรรมการ
๑๗. นายมานิจ สุขสมจิตร กรรมการ
๑๘. นางจุรี วิจิตรวาทการ กรรมการ
๑๙. นางวนิดา สักการโกศล เลขานุการ
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
๒๐. นางสาวสมฤดี กำป็น ผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๘ ว
แทนผู้อำนวยการส่วนนโยบายและวิเคราะห์
สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

๒๑. นางศิริกุล ปัญญาติก

ผู้ช่วยเลขานุการ

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๘ ว

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. นายวีระศักดิ์ ฟูตระกูล	ติตราชการ
ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	
๒. นายขวัญชัย วศวงค์	ติตราชการ
๓. นายชูชัย ศุภวงศ์	ติตราชการ
๔. นายทศพร ศิริสัมพันธ์	ติตราชการ
๕. นายธีรชัย ณ นคร	ติตราชการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. พันเอก ธีระยุทธ ศรีฟ้า	กระทรวงกลาโหม
๒. พันโท เกรียงศักดิ์ มิตรประसार	กระทรวงกลาโหม
๓. นาวาโท สุรัชย์ สยามเต๊ะ	กระทรวงกลาโหม
๔. นายจักรพล พิมพ์าน	สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๕. นางศิริพร ทิมอ่ำ	สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๖. พ.ต.ท.วรัท วิเชียรสรรค์	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๗. นายเยี่ยมศักดิ์ คุ้มอินทร์	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๘. นางสาวปณิศา เหลืองวรเมท	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๙. นางภักพิชา จันทศิริ	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๐. นางสาวอรนัตร์ จันทรัตน์	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๑. นายชาลี สุทธิชื่น	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๒. นางสาวรณิ ศิลาวิลาศกิจ	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๓. นางสุรีย์ ทินกร	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๔. นางสุพัตรา ดวงกุ่มเมศ	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๕. นางสาวชมพูนุช สุขศรีมั่งมี	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๖. นางสาวสุกัญญา วงศ์รัตนชัย	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๑๗. นายวีระเชษฐ จรรยากุล	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๘. นางสุดา ศิลากุล	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๙. นางสาวกิตติมา คงสำรว	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๐. นายชำนาญ เตือนวีระเดช	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๑. นางสาวฤดี ศรีชะเอม	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๒. นางสาวสุกัลกัญ สุขสมบูรณ์	สถานีโทรทัศน์ช่อง ๑๑
๒๓. นายดำรงศักดิ์ บุญเมือง	สถานีโทรทัศน์ช่อง ๑๑
๒๔. นายมานะ อยู่ดี	สถานีโทรทัศน์ช่อง ๑๑
๒๕. นายสมชาย เสกประสาทร	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๐๐ น.

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (รองศาสตราจารย์ ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์) ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบเรื่อง คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จะเข้าร่วมงานมหกรรมประชาธิปไตย ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๓-๕ สิงหาคม ๒๕๕๐ ณ อิมแพค เมืองทองธานี โดยในการจัดนิทรรศการ อาจนำเสนอในรูปแบบนิทรรศการหนึ่งทศวรรษของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นเบื้องต้น

มติ ที่ประชุมรับทราบ และมีมติให้ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ดำเนินการเข้าร่วมงานมหกรรมประชาธิปไตย พร้อมกำหนดรูปแบบการจัดนิทรรศการ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในโอกาสต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมฯ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๐

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ขอให้ที่ประชุมพิจารณารับรองรายงานการประชุมฯ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐ โดยที่ประชุมได้ขอแก้ไขรายงานการประชุมดังกล่าว ดังนี้

นายกิตติศักดิ์ ปกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ขอให้เพิ่มเติม วาระที่ ๕.๑ หน้า ๑๘ บรรทัดที่ ๕ เรื่องการพัฒนาศักยภาพความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบด้านข้อมูลส่วนบุคคล เพิ่มในส่วนท้ายข้อ ๒) ผลกระทบต่อความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคล ผลกระทบต่อข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองและจัดไว้เป็นระบบของส่วนราชการ

มติ ที่ประชุมรับทราบ และให้ฝ่ายเลขานุการฯ แก่รายงานการประชุมดังกล่าวด้วย

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดงานสัมมนาทางวิชาการในโอกาสครบรอบ ๑๐ ปี ของการประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบ เรื่อง คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดงานสัมมนาทางวิชาการในโอกาสครบรอบ ๑๐ ปี ของการประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เนื่องจากการประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๐ ได้มีมติให้ตั้งคณะกรรมการจัดงานสัมมนาทางวิชาการในโอกาสครบรอบ ๑๐ ปี ของการประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ขึ้น โดยมีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นกรรมการ เพื่อพิจารณารายละเอียดความเหมาะสม และรูปแบบการจัดงาน รวมทั้งการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่างๆ พร้อมทั้งให้นำเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาต่อไป ในเรื่องนี้ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำคำสั่งแต่งตั้งกรรมการจัดงานสัมมนาทางวิชาการในโอกาสครบรอบ ๑๐ ปี ของการประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เสนอประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการลงนามในคำสั่งแต่งตั้งเรียบร้อยแล้ว จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๒ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาสรุบบุคคลที่เห็นสมควรเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างๆ

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบ เรื่อง คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาสรุบบุคคลที่เห็นสมควรเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็น

กรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างๆ ที่จะหมดวาระในวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๐ เนื่องจากการประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๐ เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ที่ประชุมพิจารณาเห็นชอบให้เสนอชื่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารชุดเดิมเป็นคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร อีกวาระหนึ่ง และให้แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาสรรหาบุคคลที่เห็นสมควรเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างๆ เพิ่มเติมในส่วนที่ขาด เนื่องจากมีกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารบางท่านลาออกก่อนครบวาระ โดยให้สอบถามความสมัครใจของกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแต่ละท่านก่อน พร้อมทั้งมีมติให้สอบถามกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการว่ามีบุคคลใดที่เห็นสมควรเสนอแต่งตั้งให้เป็นกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ให้เสนอรายชื่อไปที่คณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาสรรหาบุคคลที่เห็นสมควรเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างๆ ด้วย ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาสรรหาบุคคลที่เห็นสมควรเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างๆ เรียบร้อยแล้ว และได้เสนอประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการลงนามเรียบร้อยแล้ว จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๓ รายงานผลการดำเนินการของคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๐ คณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน ได้พิจารณาดำเนินการเรื่องร้องเรียนให้แก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๑๕ เรื่อง ดำเนินการเป็นที่ยุติแล้ว ๑๓ เรื่อง อยู่ในช่วงการดำเนินการ ๒ เรื่อง จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๔ รายงานผลการดำเนินการของคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐในช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๐

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๐ คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ ได้มีการพิจารณาเรื่องร้องเรียนให้แก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๔ เรื่อง ทั้งหมดอยู่ระหว่างการดำเนินการ จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๕ รายงานผลการวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๐

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๐ มีผลคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ที่ สค ๔๕/๒๕๕๐ – ๕๖/๒๕๕๐ รวม ๘ เรื่อง ดำเนินการเป็นที่ยุติแล้วทั้ง ๘ เรื่อง

สำหรับคำวินิจฉัยที่น่าสนใจ คือ คำวินิจฉัยที่ สค ๕๒/๒๕๕๐ กรณีอุทธรณ์ คำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลแบบแปลนการก่อสร้างอาคาร ในเรื่องนี้ผู้อุทธรณ์ คือ นายสมพร เศรษฐาภิวัดกุล ได้มีหนังสืออุทธรณ์คัดค้านกรณีที่เทศบาลนครนนทบุรีจะเปิดเผยแบบแปลนการก่อสร้างอาคารของผู้อุทธรณ์ต่อบุคคลอื่นโดยไม่แจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบ และใช้สิทธิคัดค้านเป็นหนังสือแต่อย่างใด แต่แจ้งให้ทราบด้วยวาจาจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้อุทธรณ์จึงได้ใช้สิทธิอุทธรณ์คัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า นายณพทศ ทศิธร ขอแบบแปลนการก่อสร้างอาคารของผู้อุทธรณ์ จากเทศบาลนครนนทบุรี เนื่องจากมีน้ำไหลซึมจากที่ดินที่ก่อสร้างอาคารของผู้อุทธรณ์ ซึ่งเป็นการก่อสร้างห้องพัก จำนวน ๕ ห้อง เข้าบ้านผู้ขอข้อมูล ซึ่งเทศบาลนครนนทบุรีพิจารณาอนุญาตให้แบบแปลนแก่ นายณพทศ ทศิธร ผู้อุทธรณ์ทราบเรื่องจึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ คัดค้านการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ในกรณีนี้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้พิจารณา คำอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งเทศบาลนครนนทบุรีของนายสมพร เศรษฐาภิวัดกุล เห็นว่าข้อมูลตามอุทธรณ์เป็นไปตามแบบแปลนพักอาศัยรวม ซึ่งมีลักษณะการใช้ประโยชน์เกี่ยวข้องกับสาธารณะ และไม่ปรากฏการออกแบบเป็นพิเศษ การเปิดเผยจึงเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ และเป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้เป็นไปโดยถูกต้อง โปร่งใส จึงพิจารณาให้เปิดเผย ในกรณีแบบแปลนก่อสร้าง

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร มีคำวินิจฉัยเป็นแนวทางว่า ถ้าเป็นแบบแปลนบ้านพักอาศัยเฉพาะจะไม่ให้เปิด เพราะถือว่าเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคล แต่ในกรณีดังกล่าวการเปิดเผยแบบแปลนบ้านพัก ห้องเช่าธรรมดาเหมือนตึกแถว ไม่มีแบบแปลนเป็นพิเศษ จึงเห็นว่าแบบแปลนลักษณะนี้ การเปิดเผยไม่ถือเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลเกินสมควร และบุคคลที่ขอเป็นบุคคล ซึ่งได้รับผลกระทบโดยตรงจากที่พักอาศัยที่กำลังก่อสร้างดังกล่าว จึงเห็นควรให้ผู้ขอได้รับทราบข้อมูลตามที่ต้องการ

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๖ รายงานผลการดำเนินการของคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณา ส่งเรื่องอุทธรณ์เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๐

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๐ คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาส่งเรื่องอุทธรณ์ได้พิจารณาส่งเรื่องให้แก่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายจำนวน ๑๒ เรื่อง

นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ในการพิจารณาเรื่องราวอุทธรณ์ มีคำส่งยกอุทธรณ์เพิ่มมากขึ้น แสดงให้เห็นว่ามีการยกระดับของการเปิดเผยข้อมูลมากขึ้นเรื่อยๆ กล่าวคือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ทำถูกต้องตามกฎหมายมากขึ้น และกรรมการเห็นด้วยกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐมากขึ้น

มติ ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ การดำเนินการกรณีนายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ ร้องเรียนกรมสรรพากร

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมพิจารณา เรื่องนายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ ร้องเรียนกรมสรรพากร ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กรณีนี้เป็นกรณีที่ นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์มติชน ได้มีหนังสือขอข้อมูลจากกรมสรรพากร หนังสือถามตอบข้อหารือระหว่างนางสาวปราณี เวชพฤกษ์พิทักษ์กับกรมสรรพากร กรณีการซื้อขายหุ้นบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ของครอบครัวชินวัตร-คามาพงศ์ ในระหว่างปี

พ.ศ.๒๕๔๓ – ๒๕๔๖ ซึ่งกรมสรรพากรได้แจ้งกับนายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ ในเบื้องต้นว่าไม่พบเอกสารตามที่ขอจึงไม่อาจพิจารณาเปิดเผยข้อมูลได้ เนื่องจากกรมสรรพากรมีหนังสือตอบข้อหารือเป็นจำนวนมาก หากให้กรมสรรพากรเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือตอบข้อหารือใดๆ ขอให้ระบุเลขที่หนังสือที่ต้องการให้ชัดเจน เพราะหนังสือที่นางสาวปราณี เวชพฤกษ์พิทักษ์ ขอหารือกรมสรรพากร นั้น ไม่ได้ระบุว่าเป็นหุ้นของบริษัท ครอบครัวชินวัตร เป็นการหารือเรื่องการซื้อขายหุ้นทั่วไป นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ จึงได้มีหนังสือถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการว่า กรณีกรมสรรพากรแจ้งว่า ไม่พบหนังสือถามและตอบข้อหารือดังกล่าว เชื่อว่ากรมสรรพากรจงใจแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๕ น.ส.ปราณี เวชพฤกษ์พิทักษ์ ได้มีหนังสือหารือกรมสรรพากรเกี่ยวกับการซื้อขายหุ้น จำนวน ๓ ครั้ง นอกจากนี้กรมสรรพากรได้ส่งหนังสือหารือและตอบข้อหารือดังกล่าว ให้กับคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ด้วย ซึ่งนายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ เห็นว่าข้ออ้างดังกล่าว ของกรมสรรพากรแสดงเจตนาไม่สุจริต ด้วยเหตุผลที่ว่า คำขอของนายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ ได้ระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่เข้าใจได้ตามสมควรแล้วตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๑ โดย น.ส.ปราณี เวชพฤกษ์พิทักษ์ แสดงตนว่าเป็นตัวแทนของครอบครัวชินวัตรมาตลอดในการติดต่อสอบถามเรื่องภาษีกับกรมสรรพากร ดังนั้น การหารือเกี่ยวกับการซื้อขายหุ้นจึงชัดเจนว่า เป็นการหารือแทนครอบครัวชินวัตร-คามาพงศ์ ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ จึงได้มีหนังสือถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้ดำเนินการดังนี้ คือ ให้กรมสรรพากรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ถ้ากรมสรรพากรปฏิเสธ ก็ขออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และหากพบว่า การอ้างว่าไม่พบหนังสือถามและตอบข้อหารือของกรมสรรพากรเป็นการจงใจแจ้งเท็จ ขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาให้ผู้บังคับบัญชาลงโทษทางวินัยกับบุคคลที่จงใจกระทำการดังกล่าวด้วย เรื่องร้องเรียนดังกล่าวนี้ ได้เข้าสู่คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียน ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียน แจ้งให้กรมสรรพากรดำเนินการตรวจสอบเอกสารตามที่ผู้ร้องได้ระบุดังกล่าวในเบื้องต้นแล้ว ขณะเดียวกันได้ให้กรมสรรพากรส่งผู้แทนมาชี้แจง ซึ่งผู้แทนกรมสรรพากรชี้แจงว่า การที่ผู้ร้องเขียนมาแบบนั้นในการค้นหาข้อมูลจากคอมพิวเตอร์จะไม่ปรากฏรายการ หลังจากนั้นนายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ ได้แจ้งมาอีกครั้ง จึงเข้าใจว่านายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ ประสงค์จะขอข้อมูลเกี่ยวกับการซื้อขายหุ้นที่นางสาวปราณี เวชพฤกษ์พิทักษ์ หารือกรมสรรพากรจำนวน ๘ ฉบับ แต่เอกสารดังกล่าว กรมสรรพากรพิจารณาว่าเป็นเอกสารข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลจึงไม่สามารถเปิดเผยได้ ซึ่งเรื่องนี้คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีความเห็น ให้ดำเนินการดังนี้คือ ๑) ให้ส่งคำอุทธรณ์ของนายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ ให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดำเนินการต่อไป เพราะกรมสรรพากรได้ปฏิเสธชัดเจนแล้ว ๒) กรณีนายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ ขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาให้ผู้บังคับบัญชาลงโทษทางวินัย ต่อเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร

นั้น เรื่องนี้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาคำชี้แจงของผู้แทนกรมสรรพากรแล้ว เห็นว่ากรมสรรพากรไม่มีเจตนาจงใจแจ้งเท็จต่อนายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ แต่อย่างไรก็ดี คณะอนุกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีข้อสังเกตว่ากรมสรรพากรใช้เวลาดำเนินการนานมากถึง ๗๘ วัน ซึ่ง คณะอนุกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาว่า กรมสรรพากรไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามมติ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๗ ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการจัดหาข้อมูล ข่าวสารให้แก่ผู้ขอข้อมูลโดยเร็ว หรือภายในวันที่รับคำขอ หากกรณีที่ข้อมูลข่าวสารมีมากไม่สามารถดำเนินการ ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน ต้องแจ้งให้ผู้ขอทราบภายใน ๑๕ วัน รวมทั้งแจ้งกำหนดวันที่จะดำเนินการแล้วเสร็จ ให้ผู้ขอทราบด้วย ซึ่งผู้แทนกรมสรรพากรชี้แจงว่า ไม่ทราบว่ามติดังกล่าว คณะกรรมการจึงเห็นว่า ควรจะมีการกำหนดมาตรการที่จะกำชับให้หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำมติของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร นำเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณา ๒ ประเด็น ดังต่อไปนี้

๑) จัดทำหนังสือชักจูงทำความเข้าใจเพื่อกำชับให้หน่วยงานของรัฐ ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวโดยเคร่งครัดต่อไป

๒) กำหนดมาตรการในการดำเนินการให้บริการข้อมูลข่าวสารของ หน่วยงานของรัฐที่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน เป็นตัวชี้วัดตัวหนึ่ง ซึ่งจะต้องดำเนินการใน ปี ๒๕๕๑ ให้ไปอยู่ในระดับการดำเนินงานความสำเร็จที่ ๓ ของตัวชี้วัด ที่เกี่ยวกับเรื่องของระดับความสำเร็จ ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา

ที่ประชุมมีความเห็น ดังนี้

นายมานิจ สุขสมจิตร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้รายละเอียดเพิ่มเติมว่า เรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหนังสือทั้ง ๘ ฉบับ จะเปิดเผยได้หรือไม่ได้นั้น ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการ วินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากนายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ ขอใช้สิทธิใน การอุทธรณ์ด้วย ในเรื่องของการตอบหนังสือล่าช้า ใช้เวลาทั้งสิ้น ๗๘ วัน เป็นเรื่องซึ่งคณะกรรมการ วินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ได้เสนอต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ขอให้พิจารณา ๒ ประเด็น ประเด็นแรกขอให้ได้มีหนังสือชักจูงทำความเข้าใจกับหน่วยงานของรัฐที่จะต้องปฏิบัติตาม มติของคณะรัฐมนตรีโดยเคร่งครัดต่อไป ประเด็นที่ ๒ ให้การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเป็นส่วนหนึ่งของการ รายงาน เพื่อเป็นตัวชี้วัดในความสำเร็จในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ

ผู้แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุทธิพร จิระพันธุ์) ให้ข้อสังเกตว่า เรื่องการบรรจุประเด็นนี้เป็นตัวชี้วัด ถ้าบางหน่วยงานไม่มีงานทางด้านนี้ เพราะมีลักษณะงานไม่อยู่ในลักษณะที่มีข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนสนใจ ตัวชี้วัดดังกล่าวคงไม่สามารถนำมาใช้ได้

เลขาธิการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ชี้แจงว่า เมื่อประชาชนเข้าขอข้อมูล หน่วยงานได้ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายครบถ้วน หรือภายในเวลาที่กำหนด ถือว่าผ่านตัวชี้วัดตัวนั้น ถ้าไม่มีก็ไม่เป็นไร

นายกิตติศักดิ์ ปรกิติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ในกรณีกรมสรรพากร เป็นการปฏิบัติหน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๒ แล้วหรือไม่ ซึ่งในกรณีนี้ แม้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจะมีข้อสังเกตว่าไม่ได้ตั้งใจแจ้งเท็จ แต่ไม่ได้ตั้งข้อสังเกตว่าบกพร่องต่อหน้าที่หรือไม่ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในกรมสรรพากรนั้นไม่ให้ความสนใจต่อการปฏิบัติราชการตามหลักการบริหารราชการที่ดี การบริการประชาชน เห็นควรพิจารณาให้เรื่องนี้เป็นมาตรฐานกับหน่วยราชการว่า ถ้ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องข้อมูลมาแล้ว สามารถจัดหาได้ หากปฏิเสธก่อให้เกิดความล่าช้าจะมีผลอย่างไร ให้พิจารณาเป็นสองประเด็น ๑) บกพร่องจริงหรือไม่ ๒) กำหนดมาตรการ กำกับดูแลกรณีมีการปฏิบัติบกพร่องต่อหน้าที่ ซึ่งกรณีอย่างนี้เป็นเรื่องที่เกิดความเสียหายกับหน่วยงาน หน่วยงานอาจจะเอาโทษทางวินัยได้ ถ้าหากเกิดความเสียหายแก่เอกชน เอกชนก็สามารถร้องให้หน่วยงานรับผิดชอบพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิด และหน่วยงานต้องลงโทษผู้ที่กระทำผิด ดังนั้นในกรณีนี้ คณะอนุกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอย่างไร

นายมานิจ สุขสมจิตร(กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ชี้แจงว่า โดยหลักฐานหนังสือไม่ได้ระบุรายละเอียด การพิจารณาในการถามและในการตอบไม่ได้เจาะจงเฉพาะเรื่องหุ้นของบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) แม้เรื่องนี้เป็นเรื่องซึ่งเป็นที่รับทราบของประชาชนทั่วไป แต่ทราบเท่าที่ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือก็ไม่สามารถที่จะระบุได้ว่ารู้ ดังนั้นคณะอนุกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร จึงมีผลวินิจฉัยดังกล่าว

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า กรมสรรพากรมีฐานข้อมูลที่ดี ทันสมัย ไม่ควรใช้เวลาถึง ๗๘ วัน นอกจากนั้นมีความพยายามที่จะลบข้อมูลดังกล่าว หลังวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ และข้อมูลนี้มีการเผยแพร่จากเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรพิมพ์ขาย สิ่งหนึ่งที่เป็นข้อเท็จจริงคือ กรมสรรพากรจะไม่ตอบคำถามผู้ที่ไม่เคยเสียภาษี ไม่ตอบเรื่องที่สมมติ แต่เรื่องที่ตอบไปเป็นเรื่องที่สมมติก่อนจะเกิดธุรกรรมทางการโอนเงิน ในเดือนมกราคม ๒๕๔๕ คนที่ตอบอ้างไม่ทราบว่ามิมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นไปไม่ได้

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า เรื่องไม่รู้จักคณะรัฐมนตรี อ้างไม่ได้เพราะมีหนังสือเวียนทุกหน่วยงาน ส่วนประเด็นถ้าทางคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้พิจารณา ดังกล่าวนี้นี้มา คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะพิจารณาเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบตามคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้หรือไม่อย่างไร

นายมานิจ สุขสมจิตร(กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ชี้แจงว่า เป็นสิทธิของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในการพิจารณา แต่ส่วนใหญ่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะเห็นชอบ เช่น เรื่องการทำลายหนังสือราชการโดยไม่ได้ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยงานสารบรรณการฝ่าฝืนระเบียบโดยทำลายหนังสือราชการไปก่อน ทำให้การตรวจสอบหนังสือราชการนั้นไม่สามารถกระทำได้ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงมีมติให้มีหนังสือกำชับไปยังหน่วยงานราชการต่างๆ

นายกิตติศักดิ์ ประกิต (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ข้อเท็จจริงที่ปรากฏจากคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารว่าไม่ได้ตั้งใจแจ้งเท็จ แต่ควรจะตรวจสอบดูว่าเป็นการบกพร่องต่อหน้าที่หรือไม่ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐรู้เห็นด้วย ซึ่งเป็นการกระทำที่ขาดความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ การขาดความระมัดระวังตามมาตรฐานปกติ การขาดความระมัดระวังในลักษณะที่ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงทำให้เสียหายต่อราชการ เพราะฉะนั้นคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการควรจะพิจารณาเรื่องนี้

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา (คุณพรทิพย์ จาละ) ให้ข้อสังเกตว่า ๑) เรื่องกรมสรรพากรตอบช้าไม่ทำตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจัดการบ้านเมืองที่ดี ภายใน ๑๕ วัน ซึ่งปรากฏว่าจริง ๒) การปฏิเสธไม่ให้ข้อมูล เพราะพิจารณาว่าเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ฉะนั้นจะว่าประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงต้องออกจากราชการหรือไม่ นั้น ต้องส่งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารวินิจฉัยว่าข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลที่ราชการให้ได้หรือไม่

นายกิตติศักดิ์ ประกิต (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ชี้แจงว่า ประเด็นที่กรมสรรพากรชี้แจงว่าเป็นข้อมูลส่วนบุคคล และไม่มีข้อมูล ทั้งที่กรมสรรพากรตรวจสอบได้ และเป็นที่รู้กันว่ามี ๘ ฉบับ ซึ่งเป็นข่าวถูกตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์แล้ว การที่บอกว่าไม่มี ให้ระบุเลขที่หนังสือเพราะไม่ประสงค์ให้ผู้ที่มีสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้รู้ด้วยความรวดเร็วตามที่ไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย และผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการระดับ ๖ ขึ้นไป จะอ้างว่าไม่รู้ น่าจะถือว่าละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า นางสาวปราณี เวชพุกภัยพิทักษ์ ไม่ได้ซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ และไม่เคยมีหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ แต่นางสาวปราณี เวชพุกภัยพิทักษ์ เป็นผู้ลงนาม ประกิตปัญหาตุ๊กตากรมสรรพากรจะไม่ตอบ เพราะฉะนั้นกรมสรรพากร จึงไม่กล้าตอบ ถ้าถามว่า นางสาวปราณี เวชพุกภัยพิทักษ์ เคยหารีกรมสรรพากรหรือไม่

ต้องตอบ เพราะในครั้งที่ ๒ ตอบมาหมดแล้ว ๘ ฉบับ และกรมสรรพากรอ้างได้อย่างไร ในฉบับที่ ๒ คือ การแจ้งเท็จ

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า เรื่องเข้าข่ายทุจริตต้องส่งเรื่องให้สำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พิจารณาเรื่องทุจริตต่อหน้าที่ ถ้ามีหลักฐาน

นายมานิจ สุขสมจิตร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ชี้แจงว่า หนังสือมีคำถาม จะแจ้งเรื่องการขายหุ้นให้บุตรนอกตลาดหลักทรัพย์ ไม่ใช่ถามความรู้ทั่วไป

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า มีการสอบถามกรมสรรพากร เพื่อนำคำตอบจาก กรมสรรพากร ประยุกต์กับกรณีอื่นเพื่อประโยชน์ทางการหลีกเลี่ยงภาษี

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ชี้แจงว่า ในการสู่คดีภาษีมี้ การยกหนังสือหรือดังกล่าวขึ้นอ้าง เพราะวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๕ มีการโอนหุ้นจากสิงคโปร์ เพราะ ว่า หนังสือหรือบอกว่าโอนหุ้นขายหุ้นในตลาดประเทศไทยไม่เสียภาษี

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า ในกรณีนี้เป็นเรื่องของคณะกรรมการตรวจสอบ การกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อรัฐ ส่วนประเด็นเพิ่มเติมจากข้อพิจารณาвање ๔.๑ ดังกล่าวนี เป็น เรื่องที่เข้าข่ายการที่เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรบกพร่องต่อหน้าที่โดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ เรื่องสำคัญและเป็นมาตรฐานสำหรับหน่วยราชการ จะพิจารณาเพิ่มเติมในส่วนดังกล่าวหรือไม่

นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า จาก ข้อเท็จจริงไม่สามารถระบุได้แน่นอนว่าจงใจหรือประมาทเลินเล่อร้ายแรง แต่พฤติกรรมสะท้อนให้เห็นว่า ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายนั้นล่าช้าเสียประโยชน์ทางราชการ อย่างเห็นได้ชัด กรมสรรพากรควรรับผิดชอบดูแลเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูล ข่าวสารตามมาตรา ๑๒ จึงควรมีหนังสือถึงกรมสรรพากรแจ้งข้อเท็จจริง และข้อสังเกตของคณะกรรมการ ข้อมูลข่าวสารของราชการ และขอคำชี้แจง

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้รายละเอียดเพิ่มเติมว่า หนังสือกรมสรรพากร ที่ กค ๐๘๑๑/๔๕๗๖ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ถึงนางสาวปราณี เวชพฤกษ์ พิทักษ์ ตามหนังสือที่อ้างถึง คุณหญิงพจมาน ชินวัตร ได้แต่งตั้งให้บุคคลทั้ง ๕ คน เป็นตัวแทนทำการ ซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นข้อเท็จจริงว่านางสาวปราณี เวชพฤกษ์พิทักษ์ เป็น ผู้แทน จึงเป็นการแจ้งเท็จการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ นางสาวปราณี เวชพฤกษ์พิทักษ์ อ้างในข้อหาหรือว่า มีลูกชาย ลูกสาว แต่นางสาวปราณี เวชพฤกษ์พิทักษ์ ไม่เคยแต่งงาน กรมสรรพากรอ้างไม่รู้ แต่ตอบข้อหาหรือ ไปเมื่อปี ๒๕๔๔ โดยในหนังสือหรือของนางสาวปราณี เวชพฤกษ์พิทักษ์ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๔

แจ้งว่า ในฐานะที่รับมอบอำนาจจากคุณหญิงพจมาน ชินวัตร ข้อเท็จจริงชัดเจน แต่ยังบอกไม่ทราบ ถือว่าเป็นการชี้แจงเท็จแล้ว

นายมานิจ สุขสมจิตร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีอำนาจหน้าที่สอดคล้องดูแลให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้คำปรึกษา เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกา พิจารณาให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เสนอคณะรัฐมนตรี เป็นครั้งคราวตามความเหมาะสมอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ดังนั้นควรจะได้รายงานกรณีนี้ต่อคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา ๒๘ (๕)

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการสามารถใช้อำนาจสอดคล้องดูแลและให้คำแนะนำได้ เพราะเป็นประเด็นที่สำคัญ และอาจทำให้เกิดผลกระทบที่รุนแรง

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา (คุณพรทิพย์ จาละ) ให้ข้อสังเกตว่า การที่กรมสรรพากรพิจารณาแจ้งว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล เพราะฉะนั้นไม่ให้ ไม่ใช่ความผิด นอกจากดำเนินการล่าช้าเท่านั้น

นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า เรื่องนี้ควรพิจารณาตั้งแต่วันที่มีการซื้อขายหุ้นบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๘ มีการซื้อขาย และแถลงการณ์โดยที่ปรึกษาของการซื้อขายครั้งนี้ผ่านทางโทรทัศน์พร้อมทั้งชี้แจงเรื่องเกี่ยวกับการไม่ต้องจ่ายภาษีอากร ซึ่งเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร ตั้งแต่อธิบดีเลื่อนลงมาจนกระทั่งหัวหน้าส่วนกฎหมายชี้แจงว่าไม่ต้องจ่ายภาษี เพราะไม่มีมาตรฐานตามคำชี้แจงของกรมสรรพากร หนังสือพิมพ์ตีพิมพ์ข่าวแต่ไม่ได้ลงเลขที่หนังสือ การกระทำที่แถลงต่อหนังสือพิมพ์ เป็นการกระทำของกรมสรรพากร กระทำในหน้าที่ราชการถามว่ากรมสรรพากรที่ชี้แจงรู้ว่ามีคำถามหรือเรื่องซื้อหุ้นบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ต้องเสียภาษีหรือไม่ เมื่อเวลาผ่านไป ๑ ปี ความรู้นั้นกลายเป็นความไม่รู้เกิดขึ้น จงใจหรือประมาท คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการควรพิจารณาเพื่อเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติราชการ โดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่สืบเนื่องกันเรื่อยมา แล้วเกิดผลกระทบต่อเหตุการณ์ต่างๆ หน่วยราชการ และผู้รับผิดชอบในหน่วยราชการนั้นควรสอดคล้อง ดูแล การทำงานของเจ้าหน้าที่ ต้องชี้แจงได้ เมื่อชี้แจงไม่ได้หน่วยงานต้องรับผิดชอบ

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา (คุณพรทิพย์ จาละ) ขอให้พิจารณาหนังสือของกรมสรรพากร ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๘ แจ้งว่า หนังสือตอบข้อหารือของกรมสรรพากรมีจำนวนมาก หากประสงค์จะให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับข้อหารือใดๆ ขอให้ระบุเลขหนังสือที่ต้องการให้เปิดเผยให้ชัดเจน เพื่อประกอบการพิจารณาเปิดเผยข้อมูลที่มีข้อความเกี่ยวข้องกับกิจการของผู้เสียภาษี ซึ่งต้องห้ามไม่ให้เปิดเผยตามมาตรา ๗ แห่งประมวลรัษฎากร ทางกรมสรรพากรทราบแล้วว่านายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์

ต้องการหนังสืออะไร จึงแจ้งว่าหนังสือเรื่องหารือนั้นมีข้อเท็จจริงที่แสดงเรื่องเฉพาะตัวของบุคคลไม่สามารถเปิดเผยได้ ซึ่งมีเหตุว่าทำไมถึงไม่ให้

นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ข้อมูลที่ขอเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะ โดยการแถลงชี้แจงของกรมสรรพากร แต่กรมสรรพากรรู้เรื่อง ตอบจดหมายมาอีกฉบับหนึ่งว่า เปิดเผยไม่ได้ยิ่งทำให้ดูผิดปรกติ ควรตรวจรายละเอียดเพิ่มอีกว่ามีเจตนาแฝงหรือไม่อย่างไร ถ้าไม่ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร หัวหน้าส่วนกฎหมายของกรมสรรพากร รองอธิบดีกรมสรรพากร คุณเรื่องผิดกฎหมาย คุณเรื่องการดูแลเรื่องการเสียภาษี ในเรื่องนี้ไม่เคยแถลงต่อสาธารณชน แต่ตามข้อเท็จจริงได้แถลงไว้แล้ว มาตรา ๑๒ กำหนดเพียงให้แจ้งให้หน่วยงานราชการนั้นรู้ได้ว่า ต้องให้คำแนะนำต่อผู้ที่ขอข้อมูล แต่กลับแจ้งผู้ขอว่าไม่รู้เพราะมีเรื่องมากมาย ไม่ใช่มาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการที่พึงปฏิบัติในเรื่องกฎหมายข้อมูลข่าวสาร แล้วยังเป็นเรื่องที่ได้แถลงต่อสาธารณชนแล้ว การกระทำเช่นนี้ส่อให้เห็นว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการที่ไม่มีมาตรฐาน ซึ่งต้องการให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจหน้าที่ในการสอดส่อง สอบถามเหตุผล

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา (คุณพรทิพย์ จาละ) ให้ข้อสังเกตว่า การสรุปว่ากรมสรรพากรประมาทเลินเล่อหรือจงใจไม่ทำตามที่ควรจะทำ เพราะว่าทุกคนต้องรู้ข่าวหนังสือพิมพ์ ทุกคนจะต้องรู้ว่ามี การเปิดเผยข้อมูล กรณีนี้ถ้าทุกคนรู้แล้วจะถามทำไม

นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ชี้แจงว่า การกระทำของรองอธิบดีกรมสรรพากรส่อให้เห็นว่าไม่ได้ให้ความใส่ใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และไม่ได้ให้ความใส่ใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๒ ที่ผ่านมาในรอบ ๑ ปี กรมสรรพากรได้แถลงเรื่องนี้ไว้แล้ว ควรสงสัยว่าข้อมูลที่ต้องการคือข้อมูลของกรมสรรพากรเคยแถลงไว้ ซึ่งไม่มีเหตุผลว่าเมื่อแถลงไปแล้วต่อมาจะไม่เปิดเผย จึงเป็นการยากที่จะให้พิจารณาเห็นได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า หนังสือกรมสรรพากร ที่ กค ๐๗๐๖/๕๑๕๔ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๘ สรุปตอนต้นว่า ข้อ ๑. นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสำเนาหนังสือถามและตอบข้อหารือระหว่างนางสาวปราณี เวชพุกภัย พิทักษ์ กับกรมสรรพากร กรณีการซื้อขายหุ้นบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด มหาชน ของครอบครัวชินวัตร - ดามาพงษ์ ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๓ - ๒๕๔๖ โจทย์อยู่ตรงนี้ กรมสรรพากรได้มีหนังสือลงวันที่ ๓ แจ้งว่าในการตรวจสอบเอกสารในเบื้องต้นไม่พบเอกสารที่นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ ขอ กรมสรรพากรจึงไม่อาจเปิดเผยข้อมูลให้ได้ แต่หนังสือส่งมาตอนหลัง มาลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ มีอยู่แล้ว ขอมรับเลยว่าตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่าคุณหญิงพจมาน ชินวัตร ได้แต่งตั้งท่าน ซึ่งเป็นการแจ้งเท็จตั้งแต่ต้นแล้ว

ว่าไม่มีเอกสารในปี พ.ศ. ๒๕๔๑-๒๕๔๖ แต่ปรากฏตอนหลังว่ามี หนังสือตอบลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ยืนยันชี้ให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ตั้งใจปฏิบัติ

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา (คุณพรทิพย์ จาละ) ให้ข้อสังเกตว่า หนังสือที่นางสาวปราณี เวชพุกภัยพิทักษ์ กล่าวถึงเรื่องการซื้อขายหุ้นโดยไม่ได้รับซื้อบริษัท

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า บทบาทของกรรมการชุดนี้ เป็นผู้ดูแลให้เกิดการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ถ้ามีอะไรที่ไม่ถูกต้อง ก็ให้คำแนะนำ ตามมาตรา ๒๘ (๑) ได้ ทำนองให้คำแนะนำว่ากรมสรรพากรอาจจะถูกมองในทำนองนั้นได้ ควรที่จะได้มีการนำไปพิจารณาเพื่อให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขอะไรต่างๆ ให้ดีขึ้น

นางจุรี วิจิตรวาทการ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า กรมสรรพากร บกพร่อง ในการให้บริการข้อมูลข่าวสาร ไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควรกับคนที่ขอข้อมูล การอ้างว่าต้องใช้ เลขที่หนังสือด้วย ถ้าให้หัวข้อการค้นหานั้นจะสามารถทำได้ ในอนาคตการจัดระบบข้อมูลของภาครัฐ อาจจะจำเป็นต้องมีประสิทธิภาพมากขึ้น จะได้เป็นประโยชน์ในการสืบหาได้ง่ายขึ้น ช่วยให้การเปิดเผยข้อมูลง่ายขึ้น

นายกิตติศักดิ์ ปรกิติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ควรมี หนังสือถึงกระทรวงการคลัง เพราะเหตุว่า ๑) ปลัดกระทรวงการคลังเป็นกรรมการของคณะกรรมการข้อมูล ข่าวสารของราชการ ๒) คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการควรทำหนังสือถึงกระทรวงการคลังแจ้งว่า การตอบข้อความเหล่านี้จะทำให้เสื่อมเสียต่อมาตรฐานหรือไม่ หรืออาจจะทำให้ประชาชนเคลือบแคลงว่า จงใจหรือประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่ หรือ ไม่มีความต้องการบริการประชาชน

ผู้แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย (นายเฉลิมชัย รัตนจันท) ให้ข้อสังเกตว่า ควรต้องพิสูจน์ข้อเท็จจริงให้ชัดเจนก่อนทำหนังสือถึงกระทรวงการคลัง

ประธานฯ ชี้แจงว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการแจ้งให้ทราบ ข้อเท็จจริงดังกล่าว ซึ่งผลที่เกิดขึ้นชี้ให้เห็นว่า อาจจะทำให้เกิดความบกพร่องขึ้น และเรื่องเหตุการณ์การไม่ รับทราบ ไม่ได้รับรู้ถึงมติของคณะรัฐมนตรี หรือพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นสิ่งที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการสามารถที่จะอธิบายได้

นายครรชิต มาลัยวงศ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ควรแจ้งให้ กรมสรรพากรชี้แจงเหตุผลที่ดำเนินการล่าช้า และศึกษาข้อเท็จจริงเรื่องระบบการสืบค้นของกรมสรรพากรว่า มีประสิทธิภาพหรือไม่ ถ้าระบบดีควรจะสืบค้นข้อมูลได้รวดเร็ว แต่ถ้าระบบไม่ดี จะต้องให้คำแนะนำต่อว่า ควรจะพัฒนาอย่างไรต่อไป นอกจากนั้น สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการควรศึกษาระบบการจัดเก็บและสืบค้นข้อมูลที่สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สืบค้นข้อมูลต่างๆ ตามที่มีผู้ร้องขอได้รวดเร็วขึ้น

นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า เรื่องการจัดสรรงบประมาณข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ เดิมมีระเบียบสารบรรณกำหนดว่า จะต้องให้รหัสของเอกสารตรงกันทั่วประเทศ มีการจัดหมวดหมู่ที่ชัดเจน ต่อมาได้มีการยกเลิกระเบียบนี้ไปประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๕ ให้น่วยราชการต่างๆ จัดระบบสารบรรณแตกต่างกัน โดยความจริงแล้วเป็นหน้าที่ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่จะต้องจัดระเบียบสารบรรณให้ตรงกันทั่วประเทศ เคยมีโครงการทำอยู่ ต่อมาเมื่อเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ธนาคารโลกเห็นว่าเรื่องข้อมูลข่าวสารและความโปร่งใสของระบบราชการเป็นปัญหาสำคัญ จึงให้ทุนกับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ประมาณ ๔๐ กว่าล้าน ในการพัฒนาระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบัน แต่ไม่ทราบว่าอยู่ในความรับผิดชอบและดูแลของหน่วยงานใด ในปัจจุบันนี้หน่วยงานทุกหน่วยงานมีคอมพิวเตอร์และสแกนเนอร์ที่จะบันทึกภาพข้อมูลต่างๆ เกือบทุกเรื่องของระบบข้อมูล การใช้กระบวนการคอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บข้อมูล ใช้งบประมาณไปจำนวนมาก พร้อมทั้งลงทุนเพื่อจัดระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ แต่ยังไม่ทราบผลการดำเนินงาน เห็นควรนำเรื่องเสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้หน่วยงานของรัฐจัดระเบียบระบบสารบรรณให้โยงถึงกันทั่วประเทศ เพราะเรื่องนี้จะป็นปัญหาต่อไป เรื่องนี้มีประโยชน์ในด้านความความมั่นคง เพราะจะสามารถรู้เรื่องราวต่างๆ ที่ดำเนินอยู่ในระบบราชการทั้งหมดได้ โดยต้องกำหนดสิทธิเข้าถึงและการเข้าถึง จะทำให้การบริหารงานรัฐมีประสิทธิภาพมากขึ้น กฎหมายข้อมูลข่าวสารจะมีประโยชน์มากขึ้น ประชาชนจะรับรู้ข้อมูลได้มากขึ้น ในขณะเดียวกันรัฐก็ต้องจัดระบบคอยดูแลควบคุมไม่ให้มีการใช้ระบบข้อมูลเหล่านี้ในทางที่ผิด เห็นควรมอบให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือหน่วยงานที่จะเป็นผู้ดูแล รายงานสรุปให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทราบ ภาพรวมของระบบสารบรรณของหน่วยงานรัฐ เพื่อพิจารณาให้ข้อคิดเห็นสำหรับจัดทำระบบทั้งประเทศ ให้เป็นแนวทางเดียวกัน

มติ ที่ประชุมมีมติให้บรรจวาระ ๔.๑ นี้ เป็นวาระในการนำเสนอเพื่อพิจารณาในการประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งที่ ๗/๒๕๕๐ วันจันทร์ที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐ โดยมอบหมายให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีนำเสนอการจัดวางระบบสารบรรณของระบบราชการในปัจจุบันต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

๕.๑ เรื่องความกีดหน้ากรณีการรถไฟแห่งประเทศไทย

นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตเรื่องการรถไฟแห่งประเทศไทยว่า เนื่องจากการประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๐ เมื่อ

วันจันทร์ที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๐ ที่ประชุมมีมติให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ดำเนินการสรุปข้อเท็จจริงกรณีการรถไฟแห่งประเทศไทยฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี ส่งให้กระทรวงคมนาคม พิจารณาดำเนินการกับการรถไฟแห่งประเทศไทย นั้น มีการดำเนินการแล้วหรือไม่

ผู้อำนวยการส่วนงานวินิจฉัยอุทธรณ์ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (นายเยี่ยมศักดิ์ คู่อินทร์) ชี้แจงให้ที่ประชุมทราบความคืบหน้าของการดำเนินงานเรื่องการดำเนินการส่งข้อเท็จจริงกรณีการรถไฟแห่งประเทศไทยฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีถึงกระทรวงคมนาคมว่า อยู่ระหว่างการดำเนินการเสนอผู้บังคับบัญชา เนื่องจากต้องมีการรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๐ เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๐ ก่อนนำเรียนท่านปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีลงนามหนังสือถึงกระทรวงคมนาคมต่อไป

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๕.๒ เรื่องการจัดความสัมพันธ์ของพระราชบัญญัติอื่นๆ กับพระราชบัญญัติ

ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

นายกิตติศักดิ์ ปรกิติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกต เรื่องการจัดความสัมพันธ์ของพระราชบัญญัติอื่นๆ กับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ รวม ๓ ประเด็น ดังนี้

๑) พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้กำหนดว่า มิให้นำพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาใช้บังคับ ซึ่งเรื่องนี้ไม่ได้มีการสอบถามมายังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ว่ามีข้อคิดเห็นอย่างไร

๒) พระราชบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องความมั่นคง ซึ่งอยู่ระหว่างการเข้าสู่การพิจารณา โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติรับหลักการแล้ว ผู้เสนอคือสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นการรักษาความมั่นคงและการรักษาความมั่นคงด้านข้อมูลข่าวสาร กล่าวคือความสัมพันธ์กับกฎหมายข้อมูลข่าวสารในการจัดการเรื่องนี้จะเป็นอย่างไ

๓) พระราชบัญญัติดักฟังโทรศัพท์ ถ้าประกาศใช้พระราชบัญญัติขึ้น จะมีมาตรฐานการจัดระเบียบเกี่ยวกับการเก็บรักษาข้อมูลที่ได้จากการบันทึก มาตรฐานคุ้มครองผู้ที่ถูกดักฟัง โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อความเป็นอยู่ส่วนบุคคล รวมทั้งให้ได้ดุลยภาพกับการรักษาความมั่นคงจะดำเนินการอย่างไร เห็นควรนำเรื่องนี้ขึ้นพิจารณา

ที่ประชุมมีความเห็นดังนี้

ประธานฯ ให้ข้อสังเกต เรื่องกระบวนการเสนอร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ ที่มีบทบัญญัติไม่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนี้ ๑) การยกร่างพระราชบัญญัติขึ้นอยู่กับเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่จะสอบถามไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) เมื่อร่างพระราชบัญญัติเข้าสู่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะตรวจทานอีกครั้งหนึ่ง ก่อนส่งร่างพระราชบัญญัติเข้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งในขั้นตอนนี้ไม่ได้มีการตรวจสอบ

สำหรับเรื่องความสัมพันธ์ของพระราชบัญญัติอื่นๆ ที่กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เช่น พระราชบัญญัติดักฟังโทรศัพท์ พระราชบัญญัติจดทะเบียนการพิมพ์ นั้น การให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถมีอำนาจในการดำเนินการในการแก้ไขปัญหานั้นได้ในทันที เช่น ในพระราชบัญญัติจดทะเบียนการพิมพ์ในกรณีที่มีข้อความที่เกี่ยวข้องกับการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ หรือเข้าข่ายขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถมีอำนาจในการดำเนินการในการแก้ไขปัญหานั้นได้ในทันที เพื่อเป็นกลไกการแก้ปัญหา อาจมีส่วนสัมพันธ์กับกฎหมายหลายๆ ฉบับ ซึ่งต้องมีการพิจารณาผลกระทบไม่ให้ขัดต่อเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน ในขณะเดียวกันก็ต้องให้เครื่องมือแก่กลไกของรัฐที่จะจัดการปัญหาในเวลาที่รวดเร็ว ซึ่งอาจไปกระทบต่อเสรีภาพของการสื่อสาร ต้องพิจารณาหาจุดที่ยอมรับด้วยกันทั้งสองฝ่ายว่า มีผลดีต่อเสรีภาพประชาชน และมีผลดีต่อความมั่นคงของประเทศด้วย

นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ในเรื่องการตราพระราชบัญญัติต่างๆ ขึ้นใหม่ ควรมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเปรียบเทียบ เพื่อพิจารณาผลกระทบ และหาแนวทางแก้ไขก่อนการตรากฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติเรื่องความมั่นคงในราชอาณาจักรที่อยู่ในความดูแลของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เจ้าของเรื่องคือสภาความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งสภาความมั่นคงแห่งชาติควรอธิบายได้ว่าจะจัดการความสัมพันธ์เรื่องนี้อย่างไร หรือมีการศึกษาค้นคว้าเปรียบเทียบไว้อย่างไร เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาก็อาจจะมิในอนาคต

มติ ที่ประชุมรับทราบ และให้ฝ่ายเลขานุการฯ ศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อเสนอแนะหน่วยงานต่างๆ ให้ศึกษาวิจัยเปรียบเทียบผลกระทบที่จะเกิดขึ้นก่อนการตรากฎหมาย หรือพิจารณาหาแนวทางอื่นๆ ที่เหมาะสมต่อไป

๕.๓ เรื่องงบประมาณการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบ เรื่อง งบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ว่างบประมาณปี ๒๕๕๑ ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่ผ่านการพิจารณาจากสำนักงบประมาณแล้วนั้น ปรากฏว่าไม่ได้รับจัดสรรงบรายจ่ายอื่นๆ ซึ่งในปี ๒๕๕๐ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีโครงการพัฒนาตัวชี้วัด โครงการจัดทำมาตรฐานความโปร่งใส และตัวชี้วัดความโปร่งใส ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดทำตัวชี้วัดมาตรฐาน สำหรับใช้ในการประเมินผลความโปร่งใสของหน่วยงานรัฐทั่วประเทศ โดยสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้เสนอโครงการที่จะดำเนินการต่อเนื่องจากโครงการปี ๒๕๕๐ โดยใช้งบประมาณ ๒๒ ล้านบาท และโครงการจัดทำพัฒนาระบบสารสนเทศของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อรองรับตัวชี้วัดที่จะดำเนินการในปี ๒๕๕๑ โดยใช้งบประมาณ ๑๕ ล้านบาท ซึ่งจะให้มหาวิทยาลัย หรือสถาบันต่างๆ เป็นผู้ดำเนินการประเมิน ในระยะยาวจะพัฒนาระบบให้หน่วยงานรายงานเข้ามาโดยอัตโนมัติ เป็นโครงการต่อเนื่อง ซึ่งโครงการดังกล่าวจะชะงักลง เนื่องจากสำนักงบประมาณไม่อนุมัติงบประมาณให้ ทั้งนี้รวมถึงงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งผ่านการเห็นชอบจากสภาวิจัยแห่งชาติ แต่ไม่ผ่านการอนุมัติงบประมาณจากสำนักงบประมาณ เป็นปัญหาต่อการดำเนินงานโครงการตามคำสั่งของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพราะสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการไม่มีงบประมาณในการดำเนินการ

นางจุรี วิจิตรวาทการ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ได้ขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ อธิบายรูปแบบและรายละเอียดของโครงการว่ามีการจัดทำในลักษณะใด

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ชี้แจงว่า สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มอบหมายให้สถาบันวิจัย ๕ สถาบัน จัดทำโครงการ โครงการที่หนึ่ง เป็นโครงการพัฒนาตัวชี้วัดให้เป็นมาตรฐาน โครงการที่สองถึงโครงการที่สี่ ใช้ ๔ มหาวิทยาลัยในการออกสำรวจภาคสนาม ในปีนี้ เพื่อจะทดสอบโมเดลที่สร้างขึ้นมาว่าได้ผลหรือไม่อย่างไร เพื่อนำเสนอต่อผู้วิจัยในโครงการที่หนึ่ง เพื่อพัฒนาให้เป็นตัวชี้วัดมาตรฐานสำหรับจะให้ดำเนินการประเมินภาครัฐในปี ๒๕๕๑ ขณะนี้ทั้ง ๕ มหาวิทยาลัยกำลังดำเนินการอยู่ จะเสร็จเบื้องต้นประมาณปลายเดือนหน้า และจะเสร็จสมบูรณ์ประมาณเดือนกันยายน ๒๕๕๐ โดยตั้งเป้าหมายไว้ว่าเดือนตุลาคม ๒๕๕๐ จะขอให้สถาบันวิจัยฯ ออกประเมินผลทั่วประเทศ เพื่อนำตัวชี้วัดที่พัฒนาแล้วไปทดสอบ ประเมินผลว่าแต่ละหน่วยงานภาครัฐขณะนี้มีความโปร่งใสในระดับใด แต่ไม่สามารถดำเนินการต่อได้ เพราะไม่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงบประมาณ

ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ (นางอรรณ ขยางกูร) ชี้แจงขั้นตอนในการจัดทำงบประมาณว่า ขณะนี้การพิจารณางบประมาณผ่านขั้นตอนพิจารณาของฝ่ายบริหาร กำลังจะเข้าสู่การพิจารณาของฝ่ายนิติบัญญัติ ในระหว่างวันที่ ๔-๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐ วาระ ๑ รับหลักการ ถ้างบประมาณในส่วนนี้ไม่ผ่านการพิจารณา สามารถเสนอเรื่องเข้าพิจารณาอีกครั้ง ในขั้นตอนการแปรญัตติเพิ่ม ซึ่งอยู่ในขั้นกรรมาธิการ หลังจากรับหลักการในวาระที่ ๑ แล้ว สำนักงบประมาณจะมีหนังสือเวียนให้ส่วนราชการต่างๆ ที่มีความต้องการขอแปรญัตติเพิ่ม ทำเรื่องเข้าไป ส่วนราชการต้องตรวจสอบว่า งบประมาณสำคัญที่ไม่ได้รับการอนุมัติในรอบแรก ให้ทำเรื่องเสนอเข้าพิจารณาใหม่โดยเตรียมข้อมูลรองรับให้ชัดเจนว่าเรื่องที่เสนอมีความสำคัญ และหากท่านรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ประสานกับผู้เกี่ยวข้องให้เห็นความสำคัญ ก็จะเพิ่มโอกาสในการพิจารณาอนุมัติในรอบใหม่ได้

นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร ควรมีการจัดเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณสำหรับใช้ในกิจการพิเศษในปี ๒๕๕๑ เนื่องจากมีแนวโน้มว่าหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเฉพาะเมื่อมีการเลือกตั้ง อาจเกิดผลกระทบต่อเรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่รุนแรง จะมีการใช้สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในการตรวจสอบภาครัฐเป็นปริมาณมาก เพราะฉะนั้นเป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องเตรียมความพร้อมให้เจ้าหน้าที่รัฐเกิดความรู้ความเข้าใจในทุกๆ ด้าน เช่น ด้านความมั่นคง ดังนั้น หน่วยราชการต่างๆ ทั่วประเทศ ต้องสามารถรองรับการเรียกร้องด้านข้อมูลข่าวสารของราชการหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญได้ ดังนั้นการพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้หน่วยงานรัฐจึงเป็นสิ่งจำเป็น

มติ ที่ประชุมมีมติให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จัดเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับการเสนอของบประมาณประจำปี ๒๕๕๑ เพื่อเสนอขอแปรญัตติเพิ่มเติม เพื่อนำเสนอนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีต่อไป

๕.๔ การประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งต่อไป

ประธาน ฯ นัดประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งต่อไปในวันจันทร์ที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เวลา ๑๓.๐๐ น.

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๑๐ น.

นางศิริกุล ปัญญาติกล

ผู้จดยางานการประชุม